

Nuläget

Sommaren 2005 fick kommunen tillstånd från Miljödomstolen för att genomföra saneringen av EKA-området. Projekteringsarbetet och förberedelser inför entreprenaderna är klara och inom kort inleds rivnings- och markarbetena.

EKA-tomten i vinterskrud. Foto: Sabina Kolodynska

Planerade arbeten

På grund av olika verksamheter som bedrivits inom EKA-området sedan förra sekelskiftet är föroreningsituationen komplicerad och saneringen ett grannliga arbete. En liknande sanering med denna omfattning har inte gjorts i Sverige tidigare.

Projektet är unikt i sitt slag och därför saknas referenser för vad ett sådant här projekt får kosta. Det motiverar en särskild uppföljning och staten har därför beslutat om att projektet ska göra en mer detaljerad redovisning. På så sätt blir underlaget för bedömning av kommande projekt av liknande eller mer komplex karaktär säkrare. Den tekniska och ekonomiska kontroll som genomförs är också ett led i kvalitetsäkringsarbetet.

Inledningsvis kommer en skyddspont utmed EKA-tomtens strandkant mot kraftverkskanalen och sjön Bengtsbrohöljen att anläggas.

Samtidigt utförs en grundvattenavskärande dräneringsledning i den nordöstra delen av EKA-tomten som avleder grundvattenet mot kraftverkskanalen och sjön. Arbetet sker i två etapper.

Anläggande av skyddspont

Innan markarbetena påbörjas på EKA-tomten anläggs en skyddsspont utmed EKA-tomtens strandkant. Skyddsponten fungerar som en skyddande vägg mellan EKA-tomten som saneras och Bengtsbrohöljen. Den förhindrar därmed att föroreningar kan spridas till sjön. Arbetena beräknas påbörjas i april månad och medför ökat buller på EKA-området. Bengtsfors kommun har upphandlat Vägverket produktion som entreprenör.

Bilden visar anläggande av en liknande skyddspont som den som kommer att användas i EKA-projektet.

Rivning av förorenade byggnader

Elektrokemiska Aktiebolaget EKA grundades 1895. Företaget blev det första som framställde klorgas och natriumhydroxid på elektrokemisk väg. EKA-området och då främst cellhallen användes för kloralkalitillverkning fram till 1920-talet då tillverkningen flyttade till Bohus. Sedan dess har cellhallen använts för andra verksamheter. Cellhallen har bland annat byggts om till snickerifabrik och mellan 1950-70 drevs en kemptvätt i byggnaderna. De olika verksamheter som bedrivits i cellhallen har resulterat i att den innehåller höga halter av kvicksilver och andra tungmetaller och därför måste rivras. PEAB har kontrakterats som rivningsentreprenör och rivningen kommer att påbörjas under våren.

Tältet som visas på bilden ovan uppförs över cellhallsbyggnaden innan rivningen av de förorenade delarna av byggnaden påbörjas.

Rivning av cellhallen ställer höga krav avseende bland annat arbetsmiljö och skyddsåtgärder för att förhindra spridning av förorenat damm. Därför kommer ett tält att uppföras över cellhallsbyggnaden så att inga föroreningar kan spridas via luften. Noggranna skyddsåtgärder vidtas även för de som kommer att vistas i tältet under själva rivningsarbetet.

Vad händer med avfallet?

Under saneringsarbetet kommer ca 60.000 ton förorenad jord att grävas bort. De urgrävda massorna som inte är alltför förorenade kommer att sorteras och tvättas. Rentvättade stenar och gruspartiklar större än 20 mm återvinns. Därigenom bedömer projektet att ca 40 procent av urschaktade massor ska kunna användas genom återfyllning.

Kommunen har upphandlat Sakab för omhändertagande av farligt avfall. Sakab är specialiserade på farligt avfall och omhändertar ca 250.000 ton per år.

Bilden är från Daramendtältet i Sakabs anläggning, Norrortorp. Föroreningar bryts ned genom biologisk behandling med mikroorganismer som finns i jorden.

Ca 35.000 ton farligt avfall beräknas att sorteras ut ur de urschaktade massorna inräknat förorenat rivningsavfall från byggnader. Sakab transporterar det farliga avfallet i slutna containrar till sin anläggning Norrortorp i Kumla kommun. Avfallet vägs in, kontrolleras och styrs sedan till lämpligaste behandling. De vanligaste behandlingsmetoderna är förbränning, deponering och jordtvätt.

Kontroller under sanering

Sedan hösten 2002 har det pågått intensivt arbete med provtagningar inom EKA-området. Provtagningarna ligger till grund för planerade åtgärder. De provtagningar som utförts före saneringen utgör referensdata. De gör det möjligt att kunna bedöma resultatet av utförda åtgärder.

Provtagningar i den gamla cellhallsbyggnaden som ska rivas. Foto: Sabina Kolodynska

Provtagningarna under själva saneringsfasen är viktiga för att bevaka att det inte sker föroreningsspridning av exempelvis kvicksilver eller dioxin i samband med saneringsarbetet och att de villkor som Miljödomstolen beslutat om uppfylls. Miljökontrollen syftar också till att kontrollera att de tillfälliga och permanenta skyddsåtgärderna fungerar tillfredställande.

Luftmätning. Foto: Johan Fogelström

Under entreprenaden kommer projektet att ha kontrollanter på plats som dagligen följer arbetena och kontrollerar att alla arbeten blir utförda enligt beslutade arbetshandlingar.

Upphandling av entreprenad

I februari annonserades upphandlingen av den stora saneringsentreprenaden, som bland annat innebär bortgrävning av 60.000 ton förorenad jord. Intresserade anbudsgivare har fram till den 1 maj på sig att lämna in anbud. Därefter utvärderas anbuden och vi räknar med att arbetena ska kunna inledas senare under hösten. Först måste byggnaderna på EKA-tomten bort.

Vill du veta mer?

Bengtsfors kommuns hemsida uppdateras kontinuerligt med de senaste nyheterna om EKA-projektet, www.bengtsfors.se/eka

Kontaktpersoner:

Bengtsfors kommun

Boh Tivesten

Telefon: 0531-52 60 10

E-post:

boh.tivesten@bengtsfors.se

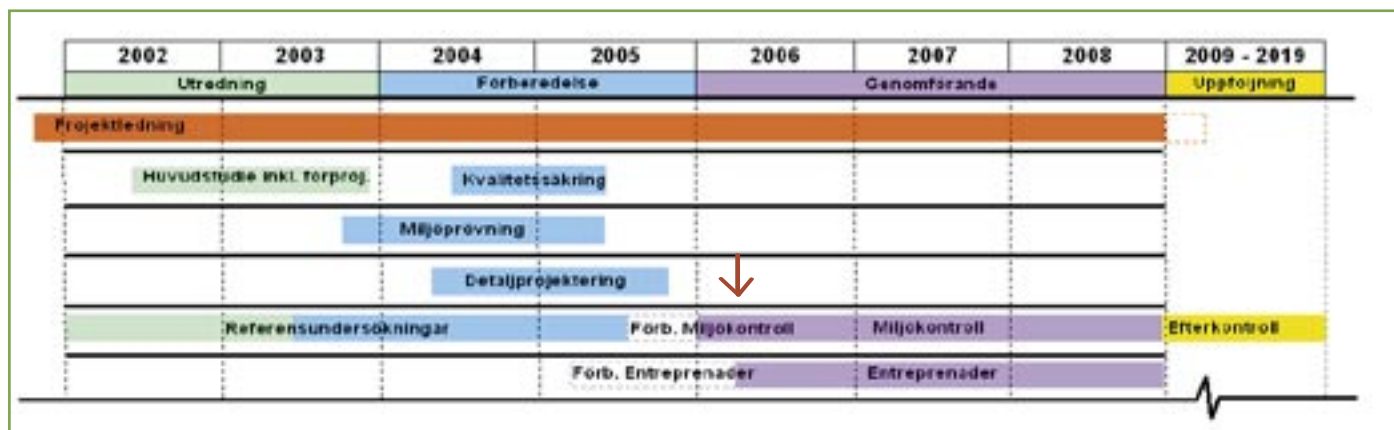
Projektledare:

Kjell Hansson

Telefon: 08-514 507 80

E-post:

kjell@empirikon.se

Tidplan för åtgärder inom EKA-området. Projektet är nu i genomförandefasen (se pilen i den lila tidlinjen i tidplanen ovan) och entreprenadarbeten påbörjas i början av april, miljökontrollen är ett löpande arbete genom hela projektet. Bild: Empirikon